

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3183/2015. (IX. 23.) AB VÉGZÉSE**alkotmányjogi panasz visszautasításáról**

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Nyíregyházi Törvényszék 4.Mf.20.164/2014./7. számú ítélete és a Nyíregyházi Törvényszék 4.Mf.20.163/2014./6. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszokat visszautasítja.

Indokolás

- [1] 1. Az egyik indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz.
- [2] Az indítvány arra irányult, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a Nyíregyházi Törvényszék 4.Mf.20.164/2014/7. számú ítéletének alaptörvény-ellenességét és semmisítse meg azt.
- [3] 2. Az eljáró bíróságok által megállapított tényállás szerint az indítványozó 1999. június 15-től állt határozatlan időtartamú köztisztviselői jogviszonyban egy közös önkormányzati hivatalnál pénzügyi előadóként. A munkáltatói jogkör gyakorlója az indítványozó közszolgálati jogviszonyát felmentéssel 2011. június 7-ével megszüntette, az erről szóló határozatot az indítványozó 2011. március 8-án vette át. A munkáltató a felmentést a köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. törvény (a továbbiakban: Ktv.) 17. § (1) bekezdésére alapította, amely a felmentés közlésének időpontjában még lehetővé tette a közszolgálati jogviszony indokolás nélküli felmentéssel történő megszüntetését. A felmentés indokolást nem tartalmazott.
- [4] A Nyíregyházi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság az indítványozó keresetét az eredeti munkakörébe történő visszahelyezés iránti kérelem tekintetében elutasította. Megállapította – többek között –, hogy az Alkotmánybíróság a Ktv. 17. § (1) bekezdését 2011. április 8-ai hatállyal, *pro futuro* semmisítette meg, így az az indítványozó felmentésének időpontjában hatályban volt. A bíróság

álláspontja szerint a Nyíregyházi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság nem bírálhatja felül az Alkotmánybíróság döntését, hiszen az Alkotmánybíróság az indítványozó által hivatkozott jogszabályok, szerződések, egyezmények ismeretében hozta meg a döntését.

- [5] A munkavállaló fellebbezése folytán másodfokon eljáró bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. A törvényszék álláspontja szerint az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg a tényállást, helytállóan hivatkozott az alkalmazandó jogszabályokra, és megfelelő következtetést vont le. Az ítélet kiemeli, hogy az Alkotmánybíróság a Ktv. érintett rendelkezését nem a közösségi jogba ütközés, hanem Alaptörvénybe ütközés miatt semmisítette meg. Rámutatott arra is, hogy az Alkotmánybíróság az alkalmazási tilalom kimondására irányuló indítványt elutasította. Az Európai Unió Bírósága előzetes döntéshozatali eljárás keretében már megállapította, hogy ez a jogi helyzet nem tartozik az uniós jog alkalmazási körébe, az ügyben nem az uniós szabályok, hanem a nemzeti szabályok szerint kell eljárni. A bíróság szerint a Ktv.-nek a felmentéskor hatályos rendelkezése lehetővé tette a munkáltató számára a közszolgálati jogviszony indokolás nélküli megszüntetését, mivel ezt a szabályt az Alkotmánybíróság a jövőre nézve semmisítette meg. Erre figyelemmel – mondja ki az indokolásában a bíróság – a munkáltató nem valósított meg rendeltetésellenes joggyakorlást. Az ítélet kiemeli azt is, hogy az indítványozó nem bizonyította az eljárás során azt, hogy szankciós jelleggel, rendeltetésellenes joggyakorlás eredményeként történt a felmentése. Összegezve, a másodfokú bíróság kimondta, hogy a felmentés jogellenessége nem állapítható meg, így jogkövetkezmények levonására sincs mód.

- [6] 3. Az indítványozó álláspontja szerint ügyében sérült az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése, a T) cikk (3) bekezdése, a Q) cikk (2)–(3) bekezdései, a II. cikke, a XII. cikk (1) bekezdése, a XXIII. cikk (8) bekezdése, a XVIII. cikk (1) bekezdése és 28. cikke, alkotmányjogilag értékelhető indokolást azonban csak az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése és a Q) cikk (2)–(3) bekezdései állított megsértéséhez fűz. Az indítvány indokolásában kifejti az érdemi ítélkező tevékenység mibenlétét, támaszkodva egy korábbi alkotmánybírósági döntésre. Az indítványozó ezt követően előadja, hogy megítélése szerint a munkáltató intézkedése ellentétes az Emberi Jogok és Alapvető Szabadságjogok Védelméről szóló Egyezmény 6. cikkével és a 13. cikkével, részletesen bemutatja az Emberi Jogok Európai Bírósága (a továbbiakban: Bíróság) esetjogát. Kitér arra is, hogy tudomása van arról, hogy a Bíróság előtt zajló több perben az indokolás nélkül

elbocsátott kérelmezőket Magyarország kártérítésben részesítette, így ezekben az ügyekben végül egyezséggel zárult az eljárás.

- [7] Álláspontja szerint a törvényszék jogalkalmazóként alkotmányos kötelezettségét az Alaptörvény Q) cikk (2)–(3) bekezdései és a B) cikk (1) bekezdése szerint akkor tudta volna teljesíteni, ha a törvénnyel kihirdetett nemzetközi szerződéssel ellentétes azonos vagy alacsonyabb szintű magyar jogszabályt a jogalkalmazás során annak figyelembevételével értelmezi, ennek során pedig hivatalból észlelve a hivatkozott rendelkezés Alaptörvénybe és nemzetközi szerződésbe ütközését, alkalmazásának kizárása iránt kezdeményeznie kellett volna az Alkotmánybíróság eljárását. Megjegyzi, hogy az alkalmazási tilalom kimondására irányuló kérelem Alkotmánybíróság által történő elutasításakor visszaszerezett helyzet állt elő, így véleménye szerint „jelen ügyben a jogbiztonság alkotmányos elve konkurál a jogbiztonság alkotmányos alapelveivel, illetve a nemzetközi szerződésekben vállalt kötelezettség Alaptörvényben is rögzített elvével.”
- [8] 4. A másik indítványozó az Abtv. 27. §-a alapján szintén alkotmányjogi panaszszal fordult az Alkotmánybírósághoz.
- [9] Ez az indítvány is arra irányult, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a Nyíregyházi Törvényszék 4.Mf.20.163/2014/6. számú ítéletének alaptörvényellenességét és semmisítse meg azt.
- [10] Az indítványozó 1991. augusztus 1-től állt határozatlan időtartamú köztisztviselői jogviszonyban egy polgármesteri hivatalánál adóügyi előadóként. A munkáltatói jogkör gyakorlója az indítványozó közszolgálati jogviszonyát 2011. február 7-én a Ktv. 17. § (1) bekezdése alapján indokolás nélküli felmentéssel megszüntette, közszolgálati jogviszonya 2011. április 7-én megszűnt. Az ügyében első fokon eljáró Nyíregyházi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság az indítványozó keresetét elutasította, amit a másodfokon eljáró Nyíregyházi Törvényszék helybenhagyott, lényegében ugyanazon indokolással, mint a 2. pontban ismertetett ügyben. Az indítványozó a másodfokú döntést sérelmezve fordult az Alkotmánybírósághoz, kérve annak megsemmisítését. Indítványában ugyanazon alaptörvényi rendelkezések sérelmét állítja ugyanolyan indokolással, mint a 2. pontban ismertetett ügy indítványozója.
- [11] 5. Az Alkotmánybíróság – tekintettel arra, hogy az indítványok ugyanazon jogszabályi rendelkezést alkalmazó, megegyező tartalmú bírósági döntéseket azonos indokokkal támadnak – az indítványok szoros összefüggésére tekintettel a két ügyet az Abtv. 58. § (2) bekezdése és az Ügyrend 34. § (1) bekezdése alapján egyesítette.

- [12] 6. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panaszok a befogadhatóság formai feltételeinek megfelelnek. Az indítványozók a Nyíregyházi Törvényszék ítéletei – amelyek az ügy érdemében hozott döntéseknek minősülnek – ellen az alkotmányjogi panaszokat az elsőfokú bíróságnál az Abtv. 30. § (1) bekezdésében írt 60 napos határidőn belül terjesztették elő, továbbá a panaszok megfelelnek az Abtv. 52. § (1b) bekezdés a)–f) pontjában foglalt feltételeknek is.
- [13] 7. Az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság ezt követően megvizsgálta az alkotmányjogi panaszok befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen a 27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti feltételek teljesítését.
- [14] 7.1. Az Abtv. 27. §-ában meghatározott egyedi ügyben való érintettség mindkét ügyben megállapítható, az indítványozók mind az első- mind a másodfokú eljárásokban félként vettek részt. Az indítványozók álláspontja szerint a támadott ítéletek az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésébe, a T) cikk (3) bekezdésébe, a Q) cikk (2)–(3) bekezdéséibe, a II. cikkbe, a XII. cikk (1) bekezdésébe, a XXIII. cikk (8) bekezdésébe, a XVIII. cikk (1) bekezdésébe és a 28. cikkébe ütköznek, de alkotmányjogilag értékelhető indokolást csak a Q) cikk és a B) cikk kapcsán tartalmaznak, amelyek azonban nem az indítványozók alapvető jogaira vonatkoznak, illetve a B) cikk kapcsán nem a kellő felkészülési idő hiányára vagy a hátrányos tartalmú visszamenőleges hatályú jogalkotás sérelmére hivatkoznak.
- [15] 7.2. Az Abtv. 29. §-a szerint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. Ezzel kapcsolatosan az Alkotmánybíróság a következőket állapította meg.
- [16] A tényállás megállapítása, a bizonyítékok mérlegelése, az alkalmazandó jog meghatározása és ezek alapján következtetések levonása a rendes bíróságok feladata, amely önmagában alkotmányossági kérdést nem vet fel.
- [17] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a benyújtott alkotmányjogi panaszok valójában az ügyekben hozott, és az indítványozók számára kedvezőtlen bírósági döntések – az ügyekben alkalmazandó jogszabállyal kapcsolatos – megállapításainak tartalmi és nem alkotmányossági kritikái. Az alkalmazandó jogszabályok és a tényállás megállapítása azonban az eljáró bíróságok feladata. Mindezekre tekintettel az indítványozók által az alkotmányjogi panaszokban felvetettek nem minősülnek az Abtv. 29. §-a szerinti alapvető alkotmányjogi

jelentőségű kérdésnek, sem a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességnek.

- [18] Az Alkotmánybíróság jelen ügyben is hangsúlyozza: „[a]z Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikkének (1) bekezdése alapján az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. A (2) bekezdés *d*) pontja értelmében alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja a bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját. Az alkotmányjogi panasz jellegének megfelelően a testület hatáskörébe a bírói döntéseknek kizárólag az alkotmányossági szempontú vizsgálata tartozik. Ebből következően az alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének, azaz ez a jogvédelem nem jelenti a rendes bíróságok jogalkalmazási gyakorlatának általános felülvizsgálatát, aminek következtében az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna. A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki, ami nem adhat alapot számára minden olyan esetben történő beavatkozásra, amikor vélt vagy esetleg valós jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor.” {3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22]}
- [19] Mindezek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panaszok nem felnek meg az Abtv. 29. §-ában írott feltételeknek, ezért azok befogadására nincs lehetőség. Az Alkotmánybíróság ezért a kérelmeket az Abtv. 47. § (1) bekezdése, 50. §-a és 56. § (1)–(3) bekezdései, valamint az Ügyrend 5. § (1) és (2) bekezdései alapján eljárva – az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a*) és *h*) pontjai alapján – visszautasította.

Budapest, 2015. szeptember 15.

Dr. Szalay Péter s. k.,
tanácsvezető,
előadó alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lenkovics Barnabás s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lévy Miklós s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/48/2015.

